

К. 476

17 34

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УМІРОВА
БІБЛІОТЕКА

8
5727

ПОЛЕЗНЫЕ КНИГИ

СПУТНИК ОХОТНИКА Рахманин и Иерцейли
Оружие, собаки, способы охоты, дичь, пушнина, советы и рецепты, законы об охоте, календарь. 313 стр., ц. 1 р. 50 коп. в переплете 1 рубль 85 коп.

КАК ПИСАТЬ стихи, статьи и рассказы
сост. проф. Шенгели ц. 90 к.

Полный **ПО ФИЗКУЛЬТУРЕ**
справочник
гребля, плавание, футбол, бокс, борьба, джиу-джитсу и др. виды спорта 236 стр. ц. 2 р. 50 к.

ПОЛОВОЙ ВОПРОС Авг. Форель
2 т. 4 р.

Жобсон Онанизм у мужчины и женщины и его лечение 27 г. 2 р. 50 к.

Его же вопросы пола ц. 1 р. 50 к. **Его же** половые расстройства у мужчины ц. 1 р. 25 к. **Роледер** физиология и патология полового акта ц. 1 р. 70 к. **Губарев и Селицкий** Противозачаточные средства (предохр. от беремен.) ц. 1 р. 70 к. **Слетов** Половая неврастения и ее лечение 28 г. 170 стр. с рис. ц. 2 р. 60 к.

Пашенко Канарейка. Уход и содерж. 50 к. **Данченко** Певчие птицы ц. 50 к.

Полный самоучитель
СЛУХОВОЙ СТЕНОГРАФИИ
системы Терне-Гильдебранд (текст и атл.)
27 г. ц. 2 р. 85 к.

КАК ВОСПИТАТЬ здорового и крепкого ребенка и как улучшить здоровье матери — „Книга матери“ проф. Сперинского. С рисунками. 1927 г. Ц. 2 р. 50 к.

ПЕВЧИЕ ПТИЦЫ.
Сост. Святский. Ц. 1 руб.

САМОУЧИТЕЛЬ ПЧЕЛОВОДСТВА. 120 рисун. 388 стр. 26 г. Сост. Буткевич. Ц. 4 р.

МЕТОДЫ ПЧЕЛОВОЖДЕНИЯ.
390 стр. С рисунок. 3-е издание. 1926 г. Сост. Шимановский. Ц. 4 руб.

ОПЫТНЫЙ РЫБОЛОВ. Горчаков. Цена 1 руб.
СПРАВОЧНИК по лекарственным — растениям :— Сбор, сушка, разведение и пользован. ими. 136 стр. с атласом в 73 табл. в красках Сост. Комаров. — Цена 2 руб. 50 коп.

МОЕ ВОДОЛЕЧЕНИЕ
Сост. Себ. Кнейпп. Испытан. в течение 40 лет. 1928 г. Цена 1 р. 25 к.

ГИПНОЗ И ЕГО ТЕХНИКА
Учение о гипнозе и внушении. 194 стр. 1928 г. Сост. Левенфельд. Цена 2 руб.

КРАСИВО!!! ПРАВИЛЬНО!!! СКОРО!!!
ПИСАТЬ научитесь, приобретя самоучитель каллиграфии.
Сост. Волчонком. Цена 1 руб. 25 коп.

ПИСАТЬ И ГОВОРИТЬ правильно по-русски
будете, если приобретете „Новый орфографический словарь“, содержащий 100.000 слов сомнительн. в правописании
Цена 2 руб. 80 коп.

ЛЕЧЕБНИК домашних животных — с рецептами лекарств — 176 стр. Сост. ГРЮНБЕРГ. Цена 1 руб.

А ТАКЖЕ ЛЮБУЮ КНИГУ высылает наложенным платежом **КНИЖНЫЙ МАГАЗИН „НАУКА И ЖИЗНЬ“** МОСКВА, 19, Воздвиженка, 4/у. Фирма существует с 1905 г.

ХАРЬКОВСКАЯ ПРОИЗВОДСТВЕННО-КООПЕРАТИВНАЯ АРТЕЛЬ

„ПРОВОЛОЧНИК“

Контора и завод ул. Яковлева (б. Михайловская) № 54.

ВЫРАБАТЫВАЕТ:

проволоку светлую, бронзировавшую, квадратную, пружины и разные гвозди как из своего сырья, также и из сырья заказчиков.

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ
ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ
ЭНДОКРИНОЛОГИИ**
НАРОДНОЗДРАВ

Институт доводит до сведения врачей, лечебных учреждений, аптек и управлений, что им приступлено к массовому производству

ИНСУЛИНА

инсулин одобрен Инсулиновым Комит. Учено-Мед. Совета НКЗ РСФСР
Стандартизован в международных единицах. 1 кб. см. содерж. 20 межд. единиц
инсулин выпущен в упаковке 5 кб. см. — цена 1 руб. 45 коп. флакон.

Аптекоуправлениям при оптовом заказе на инсулин скидки 20 %
Ин-т также изготавливает все **ОРГАНОТЕРАПЕВТИЧЕСКИЕ ПРЕПАРАТЫ:**
АДРЕНАЛИН, АНТИТИРЕОКРИН, ПИТИУРИН, ТИРЕОКРИН И ПР.
Большинство препаратов стандартизовано.

Препараты готовятся под наблюдением специалистов и имеют благоприятные отзывы клиник.

Со скидкой препараты отпускаются Аптекоуправлениям, врачам и лечебным учреждениям.

С требованиями просим обращаться
Москва, Б. Николо-Воробьевский пер., № 10. Государственный Институт
Экспериментальной Эндокринологии НКЗ тел. 4-03-54.

Проспекты-прейскуранты высылаются бесплатно по первому требованию.

№ 34

19-го серпня
1928 року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Кара
Лібікхета № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

ПОХІД ДОПРИЗОВНИКІВ

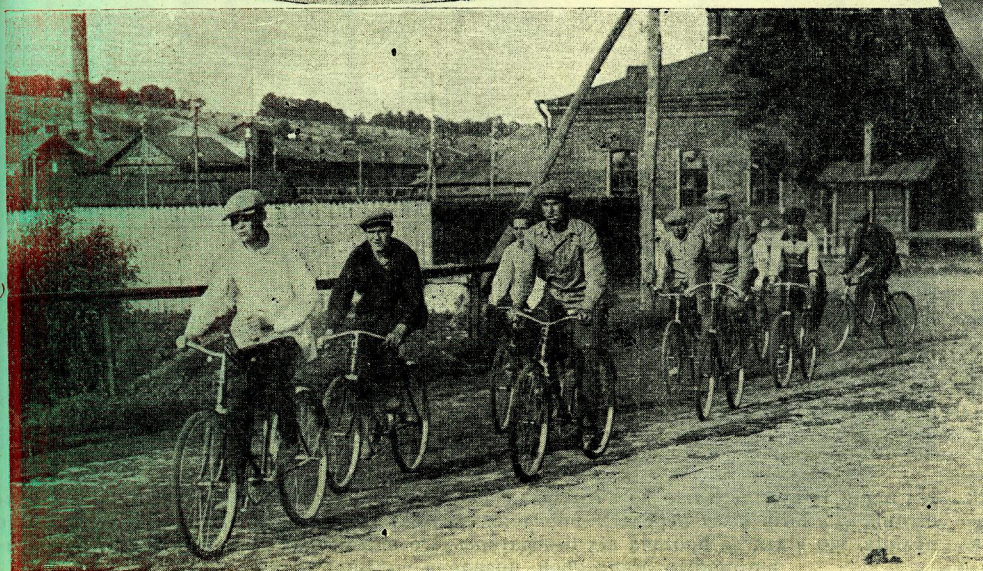
Фото Ратца

Допризовники в поході

Командир походу
тов. Косинков

Команда зв'язку виїздить
з міста

КАХЕТИНСЬКЕ ЧЕРВОНЕ

Оповідання Егона Ервіна Кіша

ДОСИТЬ буде сказати, що розмова ця трапилася в Закавказ'ї, кому духані. Юнакуватий дідуган пройнявся до мене довір'ям, коли я розповів йому про те, що мусив цілий тиждень тинятися по Тифлісі, аби лишень продовжити свою візу, та про те, на які натрапляв чортячі труднощі при одвідинах університету та бібліотеки.

Егон Ервін Кіш, німецький журналіст і письменник, борець за амністією політичних ув'язнених

З цих пояснень Іван Іванович, — назв'їм його тут саме так, — мусив би довідатися, що я особа офіційна. Випивши зі мною дві пляшки облудного кавказького вина, що кольором нагадує малиновий сироп і не тільки паморочить голову, але й жене сечу не згірш од яких спеціальних ліків чи русь-

кого чаю, старий сказав мені: „І хто б міг подумати, що воно колись оце так скоїться!“

Він ніколи не мав сумніву в тім, що доживатиме віку з пенсії в своїм гарнім помешканні в Санкт-Петербурзі, чи влітку на дачі, або може у своїх дітей.

Але одного сина, поручника, зараз же на початку війни було вбито при Раві Руській, а його вдова незабаром вийшла за другого. Другий син — Іван Іванович озирнувся навколо, хоч духан був зовсім порожній — другий син, Владімір Іванович, був за горожанської війни на боці білих, і ані про нього ані про його родину з того часу нічого більше не чути. А дочка живе, здається, в Парижі. Ніяких звісток од неї нема, вона не знає його адреси, а він її... Тяжко жити на світі.

„Ні, ні“ — тут з'явилася на столі третя рожево-червона пляшка, — „ні, ні, ніхто ніколи не вірив, що колись усе отак-о перекутиться. А я ж, власне кажучи, був саме з тих, хто міг би це найраніше відчувати, я ж бо їх усіх знав — отих кидальщиків бомб, царовбивців, я ж мусив би задалегідки передбачити революцію!“

Він знову озирнувся праворуч і ліворуч, хоч, як я вже раніше зауважив, нікого крім нас у духані не було, тільки цигарковий дим та винні випари висли над порожніми столами та над стільцями, що стояли в безладдю. „Я служив у поліції в Петербурзі і мав справу з цими фанатиками, з усіма ними...“

„Мо й з Леніном теж?“

„Так, з Леніном теж... З Леніном... Це ціла історія. Знаєте? Ленін був у мене в руках!“

Тут я зміркував собі потрібним удати з себе байдужу людину, наляяти собі шклянку кахетинського, похвалити його і замовити ще четверту пляшку. Тим часом ми балакали про всячину. Потім мій погляд ніби випадково спинився на портреті, що висів на стіні.

„А де ж Ви познайомилися з Леніном?“

„Я ніколи не був з ним знайомий. Навіть у життю його ніколи не бачив.“

„Та ви ж сказали, що Ви мали з ним справу, Іван Іванович!“

„І мав! Та ще й як! Це був початок. Знаєте ви, хто був Алексій Ульянов?“

„Ні, не знаю.“

„Ви не знаєте, що у Леніна був брат, і що його побили?“

„Ні. Про це я ніколи не чув.“

„Бо ви чужоземець. У Росії про це знає кожна дитина. Про це тепер учать по школах у курсі історії. Як колись про імператорів чи про славетних полководців, так тепер учать про тих, хто кидав бомби. Та що! — Я теж перевчився і тепер дивлюсь на справи трохи інакше, як ото тоді. Коли я був молодим поліційним урядовцем, я гадав, що царя дав нам бог, і що йому належить світ. І кожного, хто тільки наважувався виступати проти, я вважав за біснуватого і міг би спокійнісінько вбити його, бо бачите, тоді був такий час, а проти вітру не мочитимешся. Сьогодні я вже бачу, що й справді треба було покінчити з царем, з дворянством, землевласниками та фабрикантами і все віддати народові. Але чи треба було вигонити старих урядовців? І відібрати у нас гроші та будинки? Чи ми їх собі не чесно придбали? Кажуть, що ми служили ворогові народу. Може бути. Та ж чи можна було нам інакше? Хто б міг думати, що колись станеться так, як оце тепер скоїлося? Нам кажуть, що це справедливість, коли ми тепер не маємо нічого, а народ має все. Проти цього нічого не скажеш, проти вітру не мочитимешся. Але повірте мені, коли занадто багато справедливості, що це теж не добре. Мені, наприклад, через ту справедливість — дуже кепсько жити!“

Старий на хвилинку вийшов, вклонившись та вибачившись по-німецькому: „Ich entschuldige“, хибним перекладом руського слова „ізвинюсь“ (Entschuldige). Коли він повернувся, я ніби байдужо зауважив: „Ви хотіли щось розповісти про того Александра Ульяновича, чи як його там звали?“

Фото Раман

На одній із вулиць Токіо до автомобіля японського імператора кинувся якийсь безробітний, що хотів йому передати прохання. В мент збіглася піша, кінна й мотоциклетна поліція, що відтягла прохача від імператорського автомобіля. На фотографії ліворуч — автомобіль імператора, праворуч — поліцаї тягнуть прохача

„Про Алексея Ульянова, вибачте. Це було у 1887. В кінці лютого у мене народився мій другий син, Владімір, і я—дуже щасливий—сидів у обіді у себе в канцелярії на Гороховій. Тоді я був ще в політичному відділі, а завідував справами про товариства... Тут приходить кур'єр і каже мені до шефа. Через хвилину я, низько клонившись всемогутньому Гресерові, отримав од нього персональне доручення: підчас проїзду Александра III на Невському якось непевно поводитися з цим чоловіком, але його не арештовувати, бо він має право належити до цілої банди. Її треба вислідити. Над непевним зараз встановлено догляд, але Гресер не може покластися на самих лишень агентів, тому я повинен піти до будинку, де саме перебуває та непевна особа.

Так я два дні стежив за Андреюшкіним і 1-го березня ми заарештували його й Осіпанова в шинку біля Петропавловської фортеці; інші затримали Канчера, до кого за день перед тим приходив Андреюшкін. Тут, власне, мов доручення й скінчилося, я міг би повернутися до своїх статутів товариств та звітів про їхні загальні збори, але раз я вже був у курсі всієї справи, то ще мусив узяти під догляд будинки, де досі жили заарештовані“.

„І тоді ви заарештували Алексея?“

„Не я, арештували його інші, коли він хотів вийти до Канчера. Він і Лукашевич чекали перед в'язницею у Петропавловській фортеці на Александра III, що хотів прийхати на роковини смерті свого вбитого батька в романовський склеп, але після нашого попередження, звичайно, не поїхав. Коли Ульянов не побачив ні карети монарха ні своїх співучасників, він пішов до Канчера довідатися, що трапилося“.

Ми почали вже п'яту пляшку рожево-червоного кахетинського, що впливає тим міцніше, чим більше його п'єш.

І я забув, що я мандрівник для вивчення сходу, забув, що я сиджу в духані на Кавказі, забув, що вже вечорило, що на стіні висить портрет Леніна, що всю цю розмову я розпочав саме з нього.

Я ніби стою десь на набережній зимової Неви і бачу поліцаїв на постах у форменних шинелях, бачу шпиків охранки, що з удаваною байдужістю смаять цигарки, бачу студента з високо підібраним синім коміром та насунутою на лоба хутровою шапкою. Він глибоко засунув руки в кишені і нетерпляче дивиться на портал Зимнього палацу в стилі ренесансу, навіть не думаючи, що люде позад нього не випускають його з очей.

НОВИЙ УРОЖАЙ

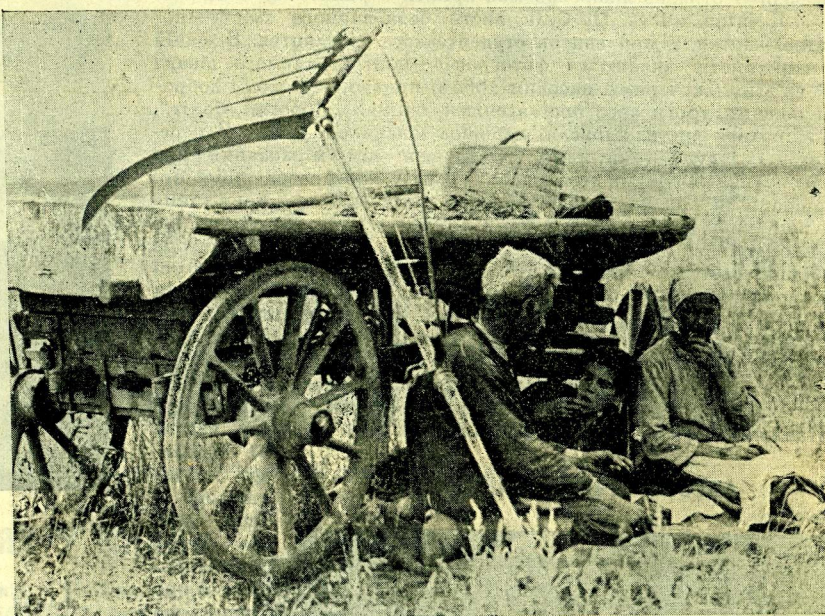
Фото Рамая

Селяне привезли до Києва картоплю та інші овочі

Ж Н И В А

Фото Рамая

Полуднюють на полі

А навпроти на майдані перед св. Петром і Павлом юнак з білявим як льон волоссям гарячково поглядає на годинника, даремно чекаючи на царя й на вибух; далі він поспішає до приятеля і там агенти насядають на нього. Його заарештовано, виконання народньої волі ще раз зазнає невдачі.

Можливо, що я свого кумпана ні про що не питав, давши волю малиново-червоному кахетинському розповідати до кінця про путь Алексея Ульянова до в'язниці та на шибеницю і про інші подробиці. Я вже й не обзивався до Івана Івановича, але в'я сам, полонений тим рідким червоним гіпнотизером, переказував свою історію далі.

„Цей Ульянов,—він теж звався Іль'їч,—був запеклий хлопчина. Він признався тільки в тім, що ми вже й без нього знали. Він не виправдувався,—наваки він хотів узяти на себе все,—арештовані буцім то й не здогадувалися, для чого він доручив їм стояти на вулиці; Новоруський не знав, навіщо він наймав у Нарголові дачу, повитуха Ананьївна не знала, що в її помешканні начиняють вітрогліцерином бомби. Ну от. Прізвись змовців не можна було витягти з нього ані як. Я б міг його задушити, я ненавидів тоді всіх цих хлопців, бо ж був поліційний урядовець, а проти вітру не можу читимешся. Вся моя кар'єра залежала од розсліду, а хлопчина мовчав як колода. Може б я його й справді задушив, коли б не був тоді в такому щасливому настрої. Ніколи в житті не був я такої м'якої вдачі, як у ті перші дні після народження мого малого Владімірка. Мій старший хлопець ніколи не був мені такий любий, бо моя жінка перед шлюбом мала коханця—але справа не в тім. Справа в тім, що Алексей Ульянов ні слова не хотів нам сказати про те, звідки були у нього гроші, звідки в'я мав динаміт і хто були інші змовці. Ніякі наші хитрощі ані трохи не вплинули на білявого хлопця. Адже він твердо розумів, що шибеницю йому запевнено“.

Іван Іванович—з ввічливим поклоном та „ізнняюсь“—знову вийшов звільнитись від кахетинського. Він повернувся назад не так хутко, але нитки свого оповідання не згубив. Може він балакав і сам із собою, бо в усякому разі чути його стало ще в дверях: „... випитати не пощастило. Та тут нам потрапило до рук його листування, цілий пакунок, що він залишив на схованку в одного зі своїх друзів. Вночі я все це перечитав у себе вдома, тим часом як за стіною жалісно

плакав маленький Владімір — у дитини був катар кишок, і ввечері її оглядав лікар, що мав прийти й ранком.

Я читав листи. Це були листи безневинного змісту — поштові картки, ділові папери студентського землярства. В одній в'язці листів знайшлася фотографія — портрет гарного юнака зі світлим кучерями, високим лобом, привітним ротом і доброзичливими, трохи косо поставленими очима. „Дорогий брате“, починалися листи, написані нерівною юнацькою рукою. Я перечитав їх і дуже здивувався, побачивши там міркування про „зречення від індивідуального терору“, про „революційні організації“ і про інші речі. Але при кінці стояло „привітання й поцілунок від від папи й мами від твого брата Владіміра, що щиро тебе любить“. Поруч у колу верещала моя хора дитина. Було вже пізно вклатися спати, я вмився і склав усі папери, щоб іти до бюра. Я хотів дочекатися лікаря, але він не приходив. Я схилився над дитиною. Хлопчик міцно спав.

Тоді я поїхав на Горохову і звелів привести до себе Ульянова. Коли він побачив листування, у нього скривився рот. Зверху я поклав купку поштових карток, надісланих Алексєєві його хрещеною матір'ю, безневинних карток з родинними привітаннями, запитам про здоров'я і так далі. Алексєй назвав

АВТОМАТИЧНИЙ ГАЗЕТЧИК

Остання новина Берліна — це автомат, що продає газети. Безугодно кричить „Галльо! Галльо! Вельт ам Абенд!“ А як дати йому 10 пфенігів, то видає газету і ввічливо каже „Данке!“, себ-то „дякую“

диною, навіки пропащою людиною. Я диктував канцеляристові всі прізвища і адреси. Прикінці я спитав Ульянова: „А хто писав ці листи?“ — Він виривчився на мене і не відповів нічого. „Ваш брат?“ — Мовчанка. — „Він зветься Владімір?“ — Ульянов все тупо дивиться на мене. Писар записав: Владімір Ульянов. Алексєй тупо дивився на мене.

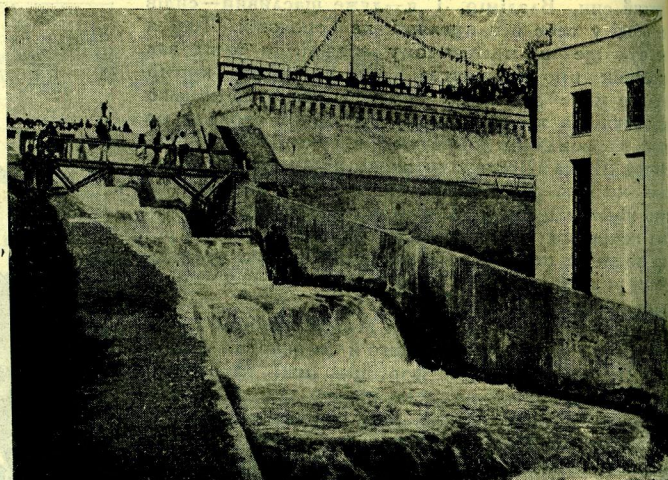
Коли його вивели з кімнати, я звелів писареві заарештувати всіх авторів листів, бо треба було влаштувати грандіозний процес, а для того повинно було висвітлити попереднє життя і всіх знайомих головного підсудного.

„Брата теж заарештувати?“ запитав мене канцелярист.

Я поглянув на портрет з чудовим, обрамленим кучерями лобом, з привітно примруженими оченятами, з гарним ротом.

НАШЕ БУДІВНИЦТВО

фот. Ратев

Чова гідроелектростанція в Ташкенті

Юнак звався Владіміром, так само як і мій хлопчик, у кого зараз лікар і може вже запізно.

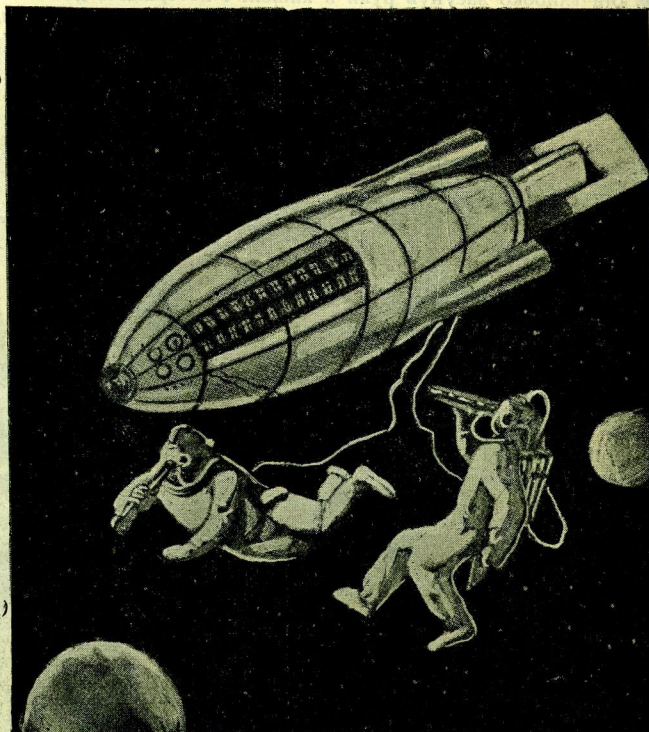
„А, що там!“ сказав я, викреслюючи прізвище Владіміра зі списку підлеглих арештові. „Лишім хлопця на свободі“. Він нам шкоди не наробить.“

„Так, так, і хто б ото повірив, що все так обернеться. Хлопця можна було якимсь чином зліквідувати — чи на тортурах чи самотнім ув'язненні у Шлісельбурзі. Так, так. Може б усе інакше стало, а може б і ні. Звичайно я повинен був заарештувати його. Але я був саме в такому м'якому настрої, а проти вітру не мочитимешся. Ми, руські, аж надто залежимо від настрою.“

Він устав, ввічливо вклонився, сказав „я ізвіняюсь“ і пішов.

Переклад з німецької М. Ільтичної

КАРТИНКА З НЕДАЛЕКОГО МАЙБУТНЬОГО

Астропілоти виходять з етеронефа досліджувати напрямок руху. Щоб повернутися, треба підтягатися за киснепровід

Харківчане в київському яхтклубі—лагодять човни для гулянки по Дніпру

Фото Ратая

ХАРКІВСЬКІ РОБІТНИКИ В ГОСТЯХ У КИЯН

ПІСЛЯ історичної подорожі харківських робітників у Москву, де робітники України і Росії демонстрували свою єдність,—у багатьох харківських робітників виникла думка одвідати своїх київських товаришів. 4-го серпня спеціальний потяг із 600-ми пролетарів Харкова відійшов з Харківського вокзалу в напрямкові Києва.

Київчане чекали харківських гостей і готували їм зустріч. Не зважаючи на те, що потяг харківських робітників запізнився на 4 години,—коли він підходив до Київського вокзалу, його зустрічав величезний натовп робітників Києва, що витягнулись шпалером вздовж залізниці. Харківських гостей зустрінуто гучними „слава“ і музикою.

„Братам по класі, по боротьбі та будівництву—пролетарське привітання“ майорів напис на червоному полотнищі, що ним прикрашено вихід з вокзалу.

Після гарячих привітань київчане показували гостям своє місто, свої досягнення.

У Дніпро, густі старовинні садки, що в них утопає місто, широкі вулиці приваблювали харківчан.

Відвідували найбільші заводи міста, культурні заклади, історичні пам'ятки, музеї і т. інш.

Були на майдані героїв Перекопу, оглянули пам'ятник Богданові Хмельницькому, Софіївський собор, збудований у стилі Константинопільського собору, побували у Всеукраїнській Академії Наук.

Харківські робітники на пароплаві „Чубар“ вибираються до Межигіря ознайомитися з роботою керамічного заводу й технікуму

Сніданок у Пролетарському саду над Дніпром

Особливо багато віділили уваги колишній Київ-Печерській лаврі, що тепер є культурно-історичним заповідником.

Відвідали художні галереї, оглядали зразки художнього мистецтва, оригінали Рєпіна, Врубеля, Куїнджі, Грабаря та інш.

Київчане з захопленням зустріли своїх гостей. Київські газети присвятили цілі сторінки цим одвідинам.

Робітники знайомились між собою, господарі показували гостям все цікаве, все, що варте уваги.

ПОРТ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКОМУ

Нарис і фото Л. Нодланда

СТИСНУТИЙ у вузькій коридорі берегів, вікнами тече старий Дніпро. Вільно йому нести свої води за сотні верстов, утворюючи на цім шляху нові річища, переносючи тисячні тони піску та намулу в найглибші місця своєї течії. Так віками будував він своїми примхами природні острови та барикади. Люде давно вже оцінили водяний шлях Дніпра. Довгими роками б'ється людство з його природніми барикадами. Що-року каравани землечерпалок чистять пісок та намул даючи змогу пароплавам вільно плисти, допомагаючи цим загальній економіці нашої країни.

Та тепер людська думка пішла далі. Здійснюється грандіозний план збудувати греблю, затопити неприступні пороги. Гребля присилує вільний Дніпро післати свої води новими шляхами. Вони шукатимуть простору на нових ділянках, ковтаючи на своїм шляху ниви, садки, будівлі та різні технічні споруди. На зміну садкам, заллятим полям будуються нові заводи з дешевою силою, як от алюмінієвий завод, завод електростали та інші.

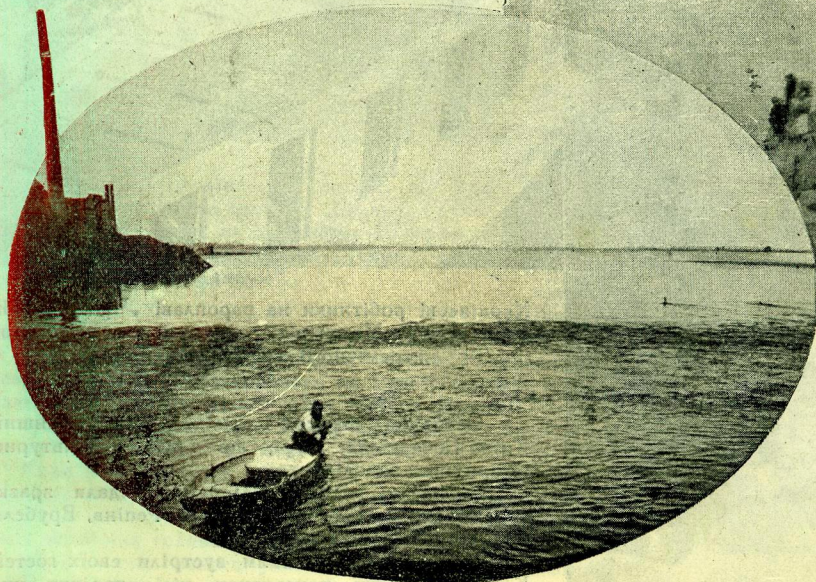
Керівна технічна сила Дніпрельстану вже загодя зазначає, що має зробити Дніпропетровське, як Дніпропетровське повинно зустріти струмись Дні-

Але поруч з усіми втратами Дніпропетровське чимало і виграв від цього будівництва. Місто на перехресті найбагатіших районів металургічних, місто на великій річці, посилене могутньою силою Дніпрельстану, органічно буде швидко зростати. Підвищений рівень води Дніпрові, заллявши остаточно пороги та інші мілкі ділянки, дасть змогу пароплавам без перешкод плисти далі від Дніпропетровського до Чорного моря.

прельстану, нарешті, як Дніпропетровське має перебудувати своє комунальне господарство, віддавши великі ділянки забудованих земель хвилям Дніпровської води та пожив.

На наших фотографіях—околиці Дніпропетровського, де буде споруджено порт. Більшість із них буде загоплено утвореним над порогами озером

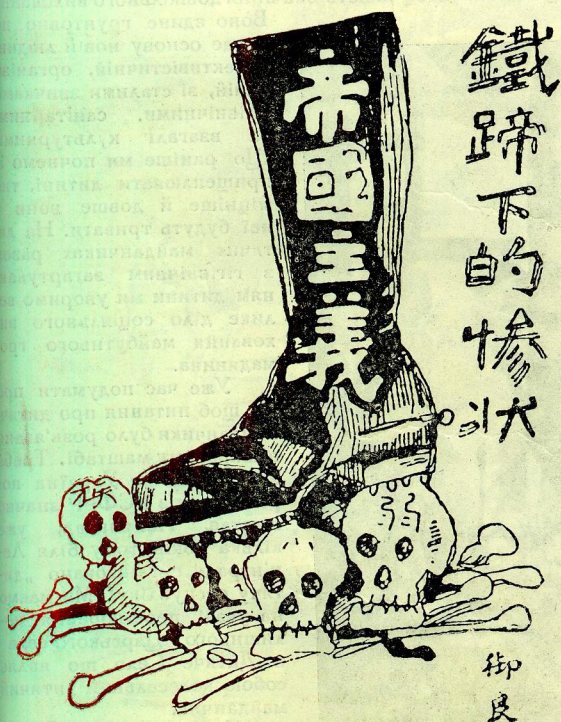
Звідсіля виникає постанова найвищих господарчих органів збудувати у Дніпропетровському порта. Місце для порта призначено у вусті річки Самари. За планом будівництва цей порт розрахований на великий вантажообіг, тому тут робитимуть добрі пілзди до залізниці та інших відмін транспорту. Ухваєно поглибити майбутній порт так, щоб він міг приймати і морські суда, бо гребля Дніпробуду утворить такий басейн між Дніпропетровським та дальшою Дніпровою течією, що з'явиться змога розвинути морське судоплавання аж до Дніпропетровського.

ФАШИЗМ У СВІТОВІЙ САТИРІ

Колізей наших часів

Під чоботом фашизму
(Хінська карикатура)

Гумовий велетень

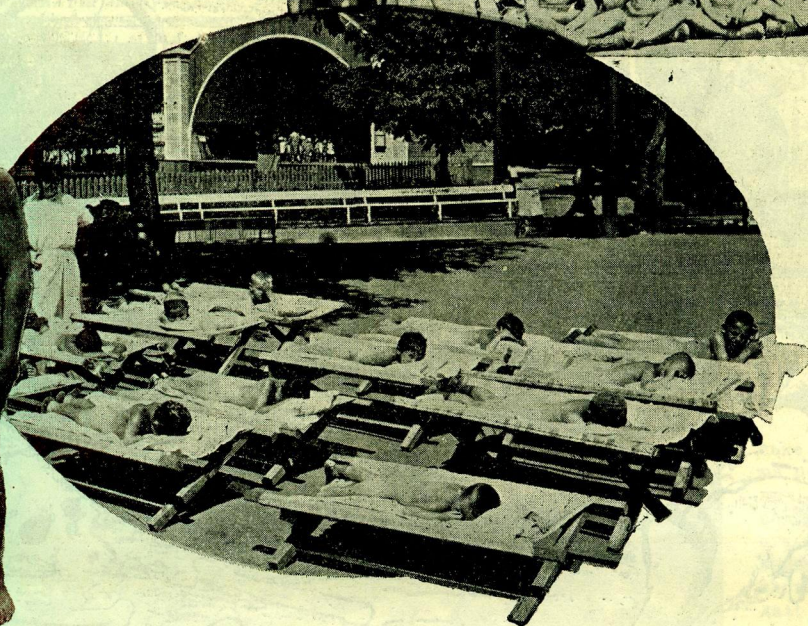
Англія надимає, Франція з жахом дивується

ГАРТУЄМО Зміну

Нарис Б. Степаненка

Фото А. Орловича

Мертва година на дитмайданчику. Вгорі—молоді буденівці

ВЕСНА найтяжча пора для батьків, бо дітей у хаті не вдер-
жиш. Діти наче горобці радіють весні.

Соняшне повітря, бадьорий весняний вітерець витягає дітей з задущливої тісної хати на повітря, на—сонце. Не встигнеш обернутися, побігти до кооперативу, чи до сусідів, а дитина вже подерла на собі одяг, порізала шклом руку, напилася води з калюжі або побила одна одну.

Трохи згодом, коли вже весна справжня, коли сонце нагріває землю, щодня ранком у метушливому натовпі робітників та службовців, що поспішають до роботи, ви спостерігаєте чоловіка або жінку з одним чи двома дітьми.

Це батьки провадять своїх дітей до дитячого майданчику. Приведе дитину, передасть її з рук до рук і йде вже по своїй справі.

Чи знаєте ви, скільки дітей на дитмайданчиках нашої столиці?

Чотирі тисячі!..

Ці своєрідні оази-майданчики приваблюють до себе широкі кола робітництва та радянських службовців. Ще взимку починаються розмови: що робити з дитиною, куди її діти, коли батьки на роботі,

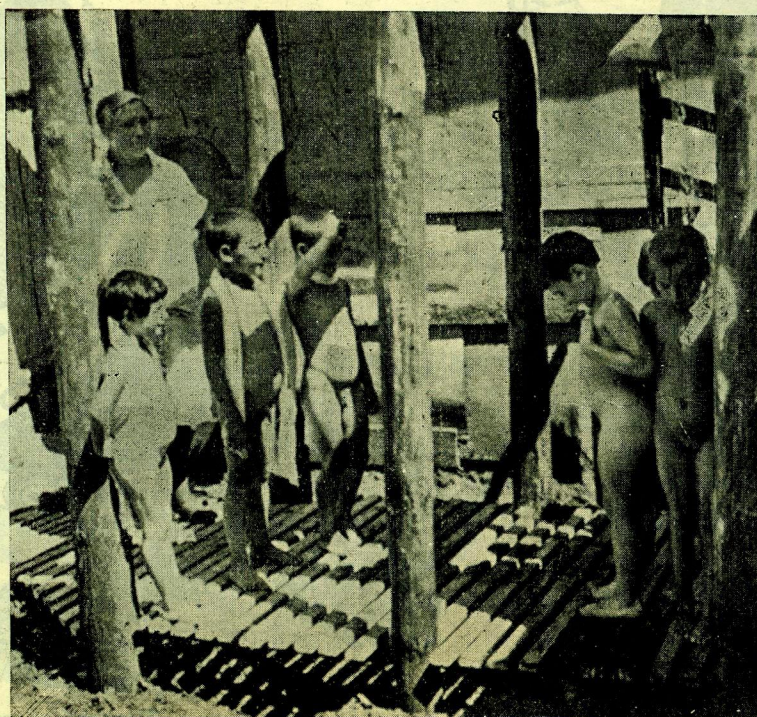
хочання дитини. І от лише майданчик, ця оаза, де дитину доглядають та виховують, відіграв велику роль у житті родини.

Досі ще в нас недооцінюють значіння дошкільного виховання.

Воно єдине ґрунтовно покладе основу новій людині, колективістичній, організованій, зі сталими звичками, гігієнічними, санітарними та взагалі культурними. Що раніше ми почнемо їх прищеплювати дитині, тим міцніше й довше вони в неї будуть тривати. На дитячих майданчиках разом з гігієнічним загартуванням дитини ми увіримо велике діло соціального виховання майбутнього громадянина.

Уже час подумати про те, щоб питання про дитячі майданчики було розв'язано в широкому масштабі. Треба зазначити, що Україна порівнюючи з РСФРР значно відстає. Наприклад, уже кілька років тому біля Ленінграду організовано „дитячу республіку“. Ми маємо на увазі перетворення колишнього Царського села в Дитяче Село, що являє собою колосальний дитячий майданчик.

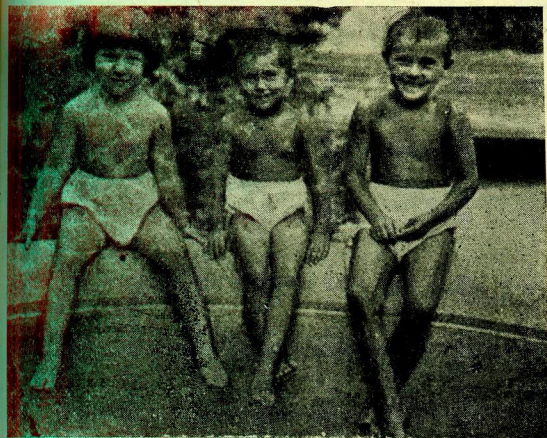
Цей дитячий майданчик функціонує не лише в літній сезон, а протягом цілого року.

Діти купаються

Пора вже подбати нашим профсоюзам та відповідним установам НКОсвіти і ОВК про те, щоб за зразком РСФРР переробити одну з дачних місцевостей на величезний дитячий майданчик. От хоч би Сокольники. Ця місцевість має багато даних за те, щоб тут і було організовано зразкову дитячу колонію.

Повітря й сонце загартовують дітей

Це, безумовно, треба зробити, бо поширювати сітку міських майданчиків немає ніякої можливості просто за відсутністю відповідних місць у столиці: садків, великих дворів тощо.

Це ще конче потрібно з тієї причини, що наша столиця влітку перетворюється

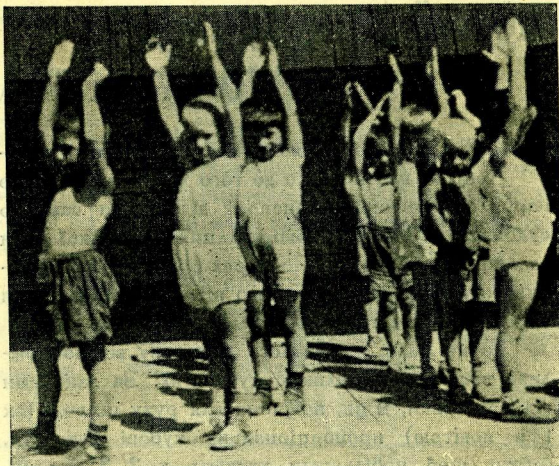
на „пісочницю“: не величкий вітер підіймає хмари пороку. А кому ж невідомо, що головний ворог дитини — порох і бруд?

Майданчик центрального профсоюзного саду налічує 300 дітях, що проведуть тут

майже цілий день: вони і снідають тут, і обідають, і відпочивають і роблять фізкультурні вправи, співають тощо.

О 4 годині збігають сюди батьки, беруть до дому своїх дітей і майданчик замирає.

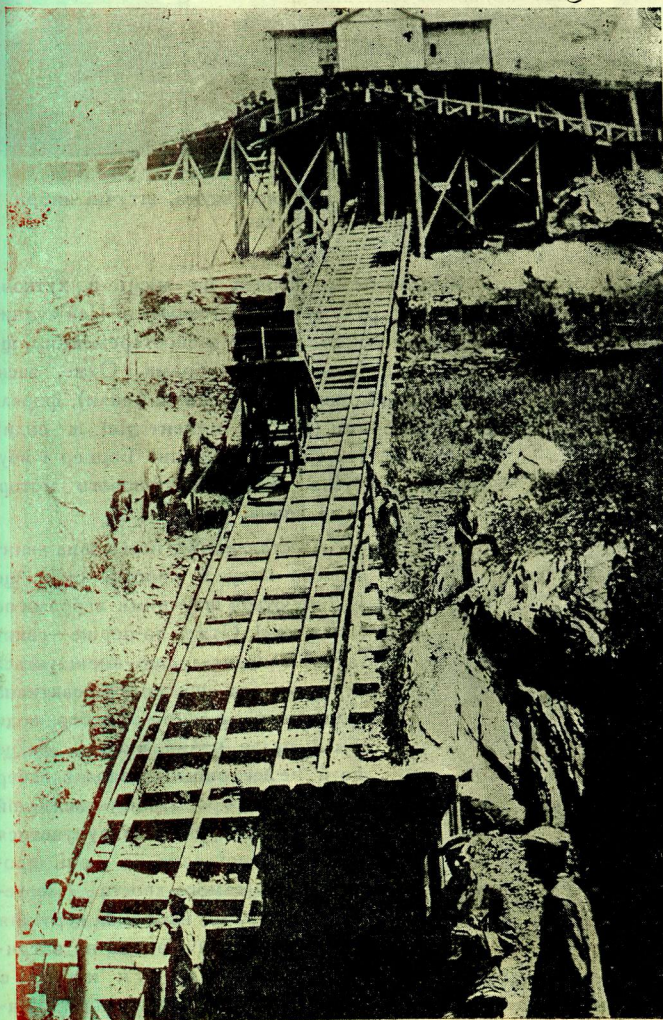
А на завтра зранку знову починається веселе та організоване дитяче життя.

Година фізкультури на дитячому майданчику

НА НАШІЙ ОБКЛАДИНЦІ ФОТО А. ОРЛОВИЧА —

ВИХОВАНЦІ ДИТЯЧОГО МАЙДАНЧИКУ ОБІДАЮТЬ

СКАЛКИ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ

Цікаві моменти з життя наших рудень. Ліворуч — рудня імені Жовтневої Революції на Криворіжжі. Електрифікований спуск у кар'єр. По ньому піднімають з кар'єру навантажені рудою вагонетки. Праворуч — на дні шахти в Донбасі. Робота над закріпленням стінок шахти

Фото „Рабіс“

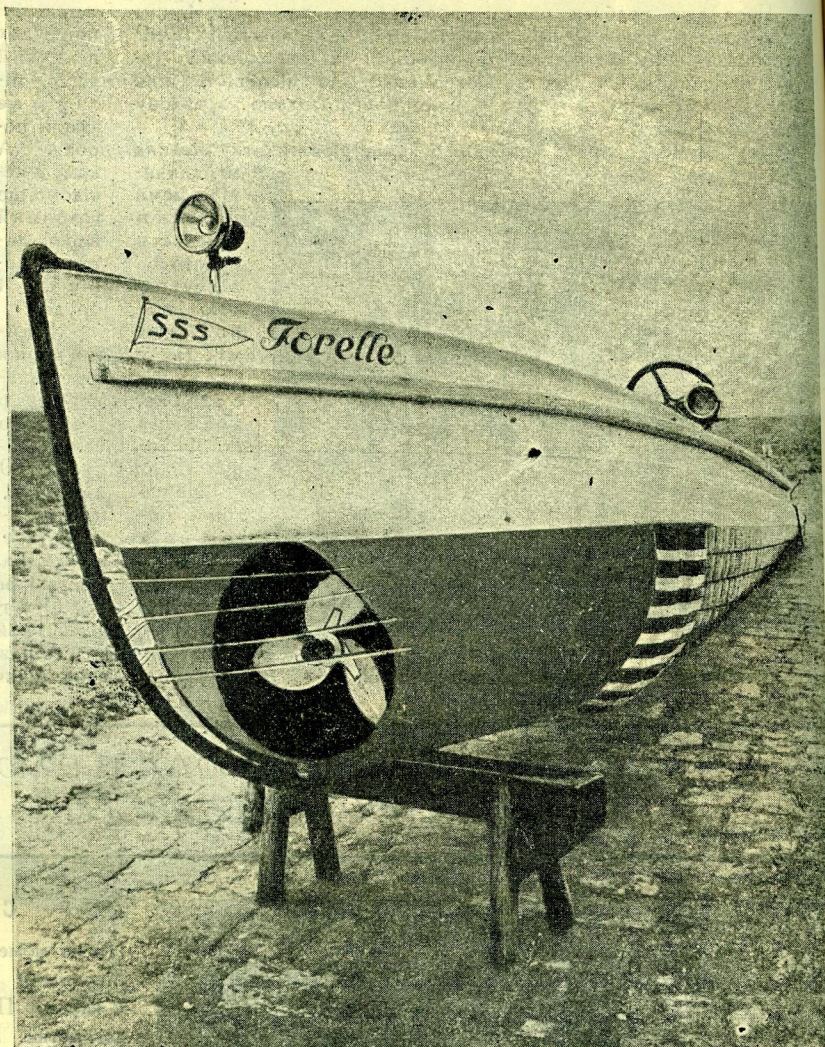
НОВИЙ ПРИНЦИП СУДОПЛАВСТВА

КОЖЕН зна, що водою дуже легко возити велетенські вантажі, що до того часу, як вигадано пароплава, важкий транспорт відбувався саме по судоплавних річках, з використанням людської сили славнозвісних бурлак. По морях роллю бурлак виконували вітрила, і невеличкого вітру вистарчало для перевозу тисяч тонн торговельної вантаги.

Та на жаль, ця легкість перевозу водою можлива тільки на невеликих хуткостях. За законами гідродинаміки, м'яз, потрібна для руху по воді (як і в повітрі) пропорційна кубові хуткості, себ-то, щоб побільшити хуткість у 2, 3, 4 рази, м'яз машини треба побільшити відповідно в 8, 27, 64 рази. Отже, підвищення хуткості можна досягати двома шляхами — 1) побільшенням моці мотору і 2) зменшенням спротиву човна чи корабля рухові. Перший шлях дуже дорогий і, тому, не зрікаючись його, модерне кораблебудівництво найбільше уваги віддає другому, намагаючись удосконалювати форму корабля, від чого й залежить його спротив рухові.

Спротив цей складається з трьох частин: спротиву носа, спротиву від підсисання води до корми і спротиву від тертя поверхні об воду. Досі останню частину спротиву вважали за певну сталу величину і намагалися зменшувати тільки спротив носа й корми. Практично це зводилося на те, що вдосконалювано було форму судна, і на цьому шляхові, разом з підвищенням моці машин, досягнуто в останній час 40 км. хуткості на кращих морських пасажирських пароплавах. Та конструкторська думка не задовольнялася цими помірними наслідками. Вона шукала чогось радикальнішого, і один час уважно розроблювано, напр., таку схему, щоб через увесь корпус корабля протягти велику руру і вмонтувати в ній гвинти. Так конструктор хотів убити двох зайців—зменшити спротив носа і підсисання води до корми. Але на спробах виявилось, що передбачений виграш з'їло тертя води об боки плюс об стінки рури.

Тому надзвичайний інтерес мають спроби німця Бернера, відомого конструктора повітряного компресора для авіаційних моторів. Бернер спостерігав рух хуткохідних риб і зокрема —

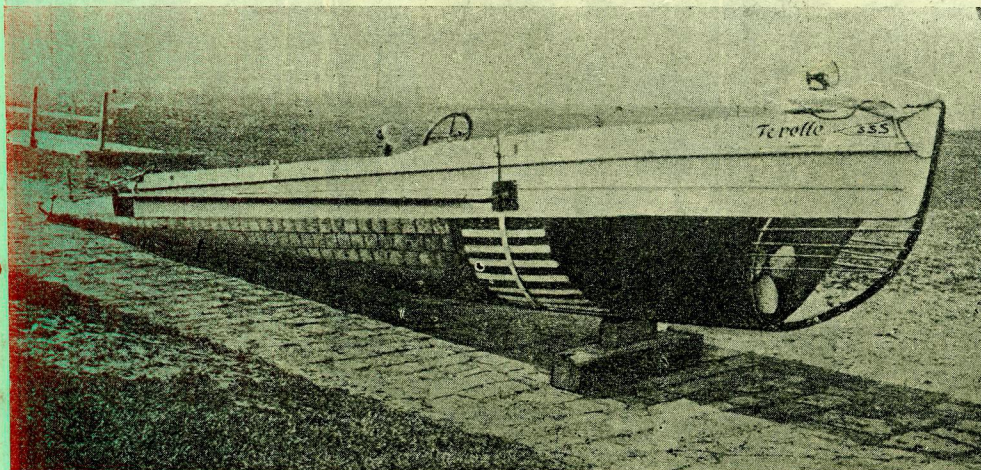

Човен Бернера „Фореля“ спереду. Добре видно гвинта, штучні зябри і шершаву поверхню корпусу

форель. Як відомо, форель може стояти на місці в хуткому струмені—без найменшого руху перами чи хвостом. Цей чудний феномен Бернер перший пояснив тим своїм спостереженням, що в цю хвилину форель дуже часто дихає зябрами. Отже, засисаючи воду ротом (перший момент пропульсивної сили), форель енергійно виштовхує її зябрами (другий момент цієї ж сили).

На цьому поясненні Бернер і збудував свою схему нового моторного човна.

Поставлений у носі човна гвинт засисає воду в короткі рури, що закінчуються штучними зябрами по боках і дні. Отже, по-перше—гвинт тягне човна, по-друге—зменшується спротив носа, по-третє—реактивна сила виштовхуваної з зябер води теж штовхає човна вперед. Та це ще й не все: виштовхувана з зябер вода не простороспорошується в усій масі води, а мусить закручуватися валком, як показано на схемі, пробігаючи до самого хвоста. Але тепер, з огляду на напрямок вертіння валка, тертя води повинно не затримувати, а штовхати корпус вперед. І Бернер, цілком кон-

„Фореля“ збоку. Видно гарну лінію корпусу, що стала можливою завдяки відсутності заднього гвинта. Тут підсисання води до корми цілком виключено

секвентно, зробив не лиску, а шершаву, зубчасту поверхню на корпусі свого човна. Звичайно, на практиці весь процес не може відбуватися так чітко, як передбачено на ідеальній схемі: частину енергії мотора витрачатиметься на крутіння самого валка.

Але спроби зі збудованим човном довели, що значний виграш все ж на долоні. „Форелі“ Бернера з мотором на 6 кінських сил дала ту ж швидкість, що й звичайний човен таких же розмірів, але з мотором на 50 кінських сил. Разом з тим виявилася цікава властивість Бер-

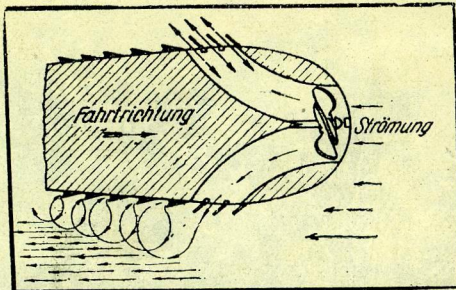

Схема „Форелі“. З правого боку човна показано, як крутяться водяні валки, підштовхуючи його в зубчасту поверхню корпуса

нерового човна,—завдяки шершавості його корпуса, він не має розгону і, ледве виключити мотора, зразу ж становиться, ніби од потужного гальма.

Човен Бернера, хоч і виконаний дуже гарно з технічного боку, ще не міг досягти повної досконалості, але недвозначно довів, що нова схема судоплавання взагалі вірна.

Цим для водяного транспорту розкриваються принадні перспективи збільшення швидкості, так потрібної в гарячковому темпі сучасного технічного поступу.

Е. К.

В НАЙБЛИЖЧИХ НОМЕРАХ ЖУРНАЛУ ПОЧИНАЄМО ДРУКУВАТИ РОМАН
Л. ВЕЛИЧКА „ЗМОВА ДЕСМОЛА“ З ЖИТТЯ СУЧАСНОЇ ТУРЕЧЧИНИ

РЕДАКЦІЯ

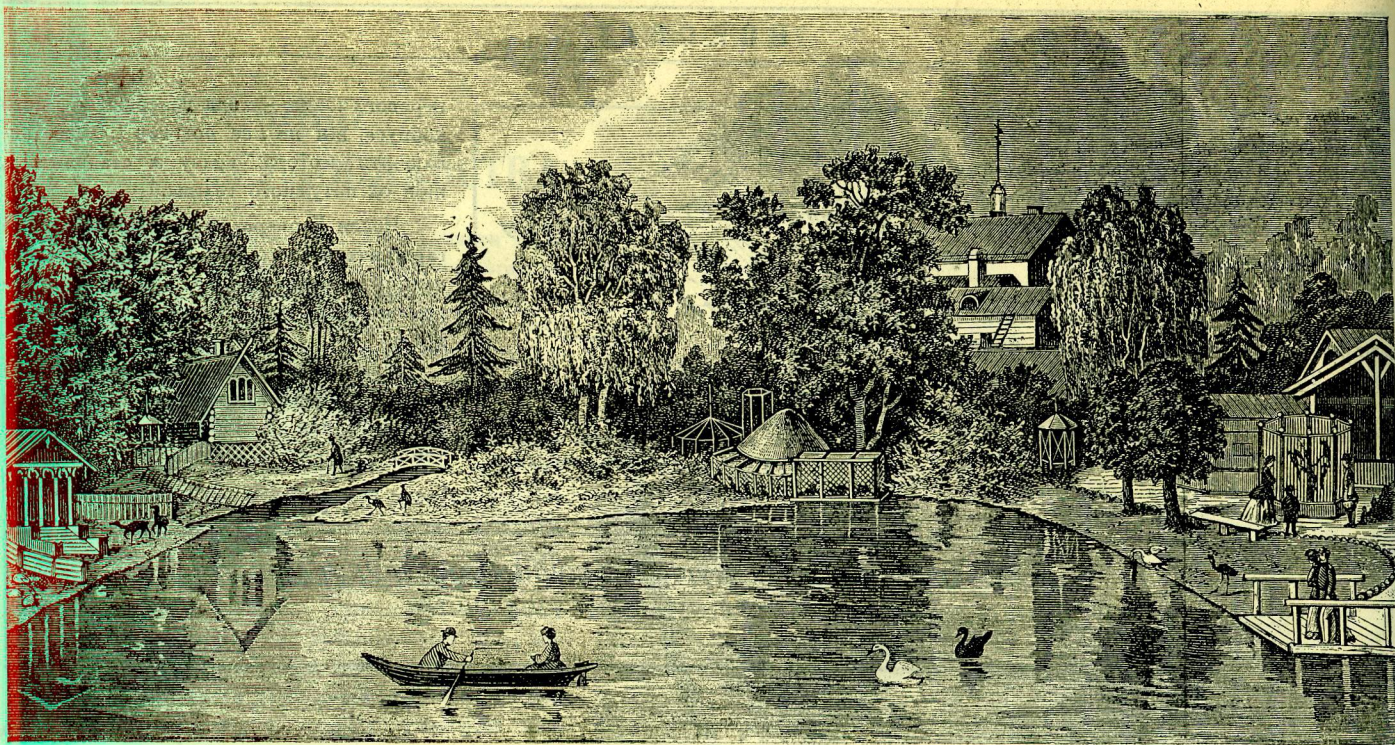
фото „Рабіс“

РОБІТНИКИ-СЕЗОН- НИКИ НА БУДІ- ВЕЛЬНИХ РОБОТАХ

На літній будівельний сезон сходиться до столиці безліч робітників-будівельників. Це найбільшого селяне з околиць сел,—головним чином незаможники, що не мають змоги приложити своїх сил до сільського господарства

Московський зоологічний сад у 1872 році (тогочасна гравюра)

СТО РОКІВ ЗООЛОГІЧНОГО САДУ

ЛЕГЕНДИ, байки й нісенітниці завжди існували, то є вони й зараз, коли справа йде про життя тварини; особливо це торкається чужоземної тварини, що не подібна до нашого коня, вовка, лиса то-що.

Чого тільки не вигадувала темна людина про звичайних диких звірів чужих далеких країн. На кожному невідомому або нову звірину дивилися як на творіння сатани, від якої можливо сподіватися було лише лиха. Всі невідомі звірі в уяві темної людини мали страшний та дивовижний вигляд: напівриба, напівлюдина, або напівкінь та напівлюдина (мавка, кентавр, то-що).

Ріжні мандрівники, купці та мореходці поширювали нісенітниці про дивовижних тварин, що ніби вони бачили їх. А тому зацікавленість до нових звірів була завжди надзвичайна. Бували випадки, коли того чи іншого звіря привозили з далеких країн. Збігалися люди з усіх сторін, оглядали невідому тварину, хвилювалися та цікавилися.

Спроби утворити щось подібне до сучасних зоологічних садів спостерігається з давніх часів. Ще за півтори тисячі років до початку нашої ери один з хінських імператорів Ву-Ван влаштував великий сад, де були птахи черепахи, риби та інші тварини. Це був первісний зоологічний сад, що мав назву „Сад Розуму“.

Греки й римляни тримали звірів у спеціальних звіринцях, виключно для полювання на них, розваги, а в пізніші часи для циркових бойовищ.

Еспанці, коли зайшли в Мексикі, то знайшли там великі водні резервуари, будинки для птахів та клітки з дикими звірами. Ці мекіканські сади були надзвичайних розмірів, коли взяти на увагу, що хижацькі птахи потребували щотижня 500 гиндіків. Обслуговували цей сад понад 600 людей.

В Західній Європі чужоземні звірі з'являються вперше приблизно IX—X віку. Відомо, між іншим, що Гарун-аль-Рашид подарував Карлові Великому кількох слонів. Пізніше було закладено в Європі звіринці по деяких монастирях; так, напри-

клад, X століття в Сен-Галені був великий звіринець. Ці звіринці було спеціально влаштовано для мисливських завдань: з'їзжалися мисливці, королі, князі та інші пани й полювали.

Одна з перших спроб влаштувати зоологічний сад припадає на середину XVIII століття. Власник великого готелю в Амстердамі (Голандія) для того, щоб прибавити більшу кількість відвідувачів до свого готелю, організував садок під назвою „Ян Синій“. Тут у спеціальних клітках були лев, тигр, казуар, різні кози, пави, малпи то-що. Деякі звірі, як от пави та казуари, були новиною. Що до носорога, то він був таким дивом, що його возили з місця на місце і про це оголошували, як про надзвичайне диво.

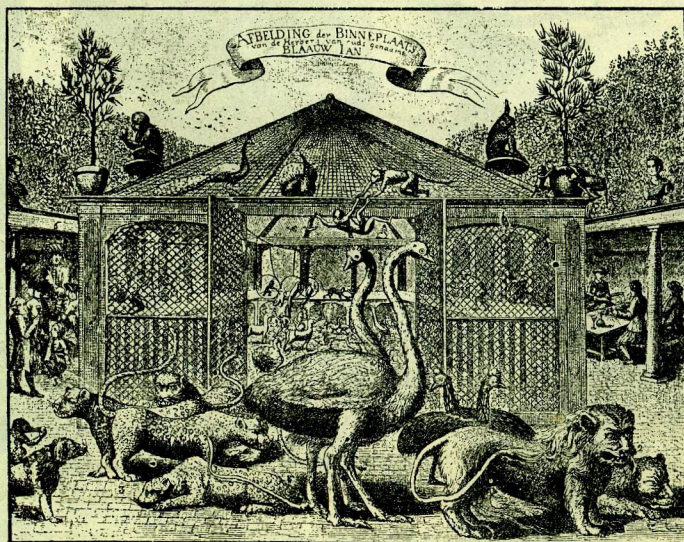
Перша спроба перевести звіринець на наукову підставу та вивчати життя тварини було зроблено 1794 року. В Парижі вперше великі вчені того часу Кув'є, Жофруа, Сен-Ілер, Ламарк робили спостереження та досліджували дику тварину.

Перший зоологічний сад у сучасному розумінні, що досліджує та має виключно характер науковий, було закладено 100 років тому в Лондоні 1828 р. Вже через 10 років кількість тварин Лондонського саду значно збільшилася і цей перший зоологічний сад зростає і поширюється надзвичайно.

Далі було організовано зоологічний сад в Амстердамі, (1838 р.) Антверпені (1843 р.). В Німеччині перший зоологічний сад було влаштовано в Тіргартені біля Берліну (1843 р.). В колишній Росії перший сад закладено в Москві 1865 р., а згодом і в Петербурзі.

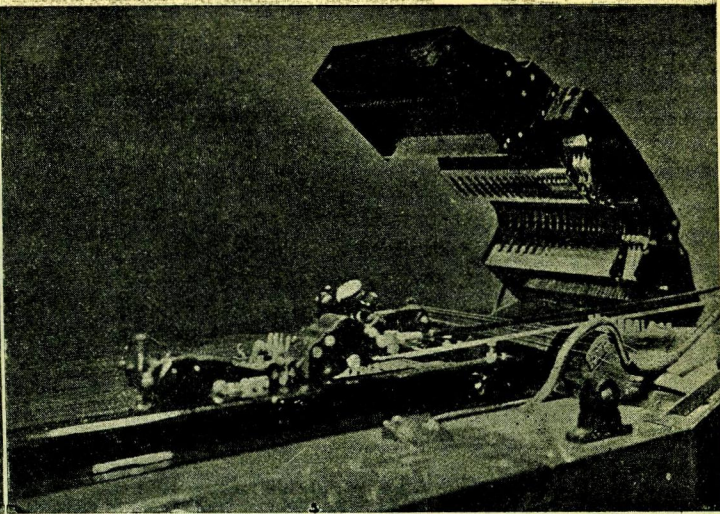
Для постачання чужоземних звірів наприкінці 19 віку утворилися великі торговельні компанії, як от Гагенбек, Гамбург, Ямрат в Лондоні, Райх в Альфельді (Німеччина), що впорядковують експедиції до Африки, Америки та інших країн.

Завдання сучасного зоологічного саду полягає головним чином в утворенні найсприятливіших обставин що до життя тварин. Тварина не повинна почувати неволі, вона живе не в тісній клітці, а в просторій загорожі. Тоді тільки можна її як слід вивчити. **Бра**

Заголовок афіші зоологічного саду „Ян Синій“ в Амстердамі (гравюра XVIII віку)

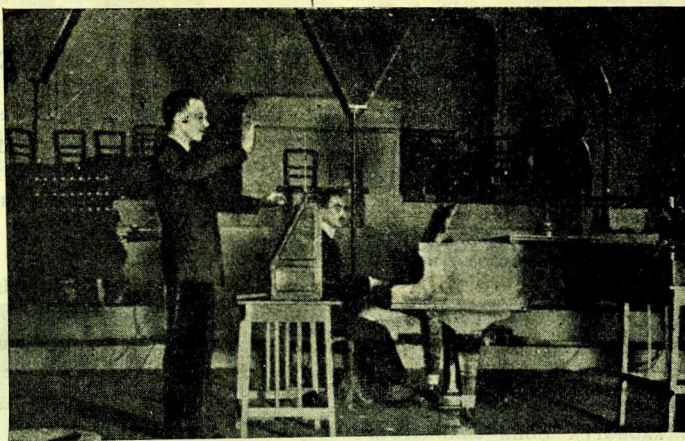

Механічний інструмент Боро й Обрі „віолініста“, що звуком нагадує скрипку

ЕТЕРНА

В СТАРИХ українських переказах-легендах розповідають про сопілку, що сама співала, в багатьох казках музичні інструменти самі грають... Це було в казках... Вгадки... В нашу добу найсміливіші фантазії й вгадки перетворюються на дійсність. Винахідники зводили землю, її надра, море, повітря, та швидко й до інших планет доб'юються... Нема де заховатися не лише величому богові,—навіть маленькому боженяткові... „Небесну музику“, що її „чули“ декотрі поети, музики і просто божевільні,— та й ту прибрали люде до рук!.. З пливом часу інструменти „самі гратимуть“, а далі й зовсім без інструментів здобуватимемо музичні звуки й цілі симфонії. Останні п'ять років (1922—1928) багаті на цікаві винаходи в галузі музики, її перетворення в інші форми. Молодий радянський інженер Лев Термен винайшов інструмент, що зветься терменвокс; цей інструмент перетворює електро-магнітні хвилі, що виникають від змінного електричного току на звукові хвилі,— такі хвилі ми сприймаємо вухом. Торік Термен був у Парижі, демонстрував свій винахід і французька преса з захопленням повідомляла, як Термен „легким рухом пальців вихопив з просторів мелодію“; це був, каже французька газета, момент народження електричної музики, музики етерних хвиль.

Неясну й хаотичну музику телеграфних дротів і антен винахідцям—інженерам забажалося перетворити на справжні гармонічні мелодії. В СРСР—Термен, в Америці—Сміт, у

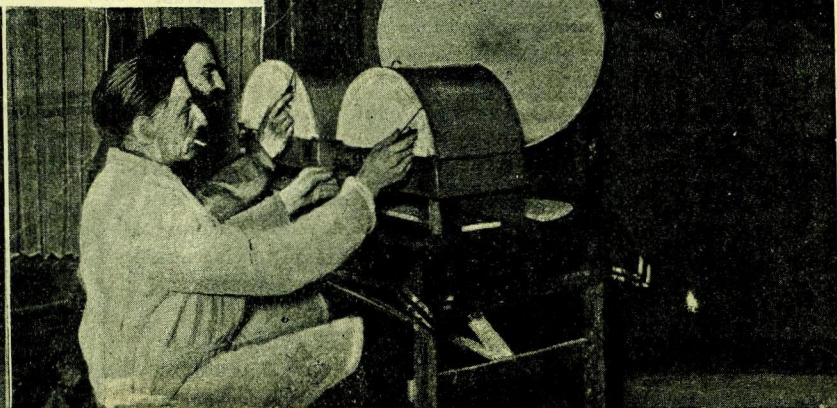
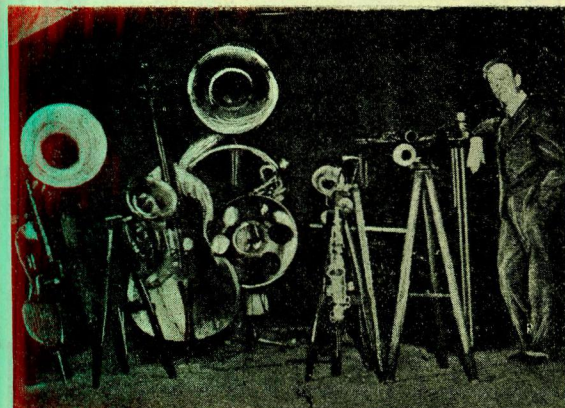
Термен вперше демонструє свою „музику етерних хвиль“

стер Сміт. Боро й Обрі винайшли автоматичну скрипку та піаніно. Ці новітні інструменти мають силу позитивних рис: гнучкість і довгість звука, багатство і гармонічність мелодії, технічна зручність маніпуляцій з цими інструментами. Ця радіо-електрична музика викликає величезний інтерес.

Корсун

МУЗИКА

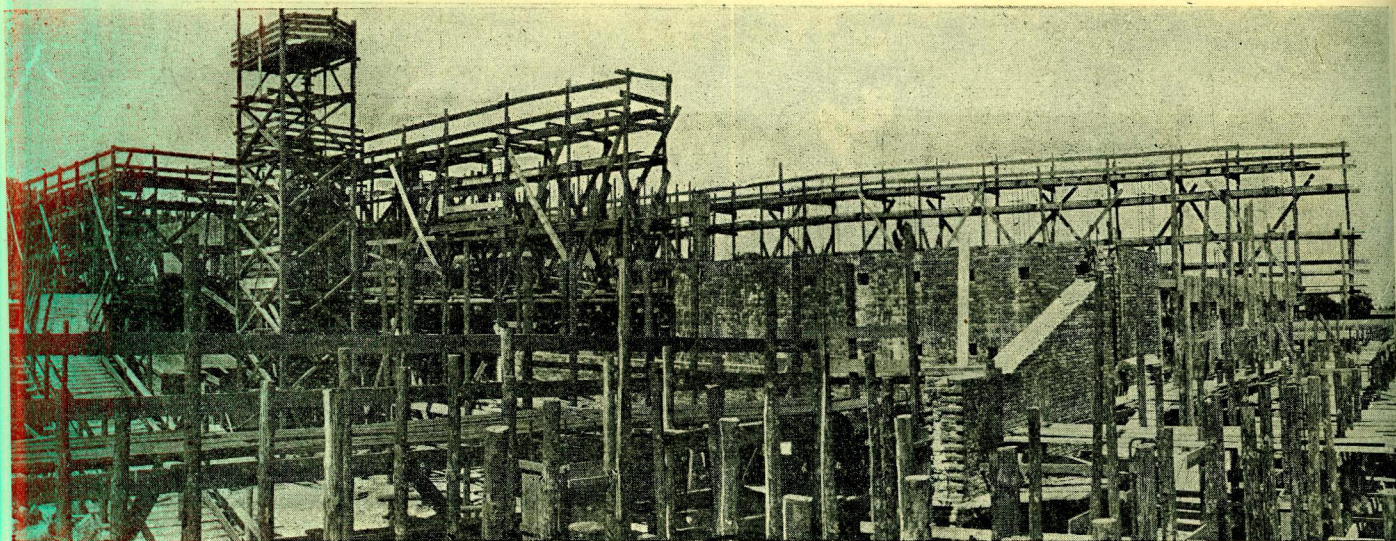
Франції Боро, Обрі, Мартено, Бертран уперто працюють, щоб здобути „етерну“ музику. Ці малюки говорять за їх здобутки. Близько до апарата Термена стоїть апарат Мартено,—Мартено керує своїм апаратом через електричну нитку й наперсток. В значній мірі від терменвокса відрізняється апарат Бертрана динафон; цей апарат дає коливання від 1 на хвилину до 10.000 на секунду, має 8 октав; Бертран організував динафонний оркестр з багатьох інструментів, що нагадують орган, скрипку, кларнет, людський голос тощо. Цілий оркестр організував також в Америці Дек-

„Оркестр привидів“ Сміта, — музик замінено електричними проводами

Французький винахідник Бертран і його помічник Нада демонструють оркестрову музику за допомогою свого апарата

Полтавська текстильна фабрика в процесі будівництва

ПОЛТАВА ІНДУСТРІАЛІЗУЄТЬСЯ

Є ДВІ ПОЛТАВИ. Є стара провінційна бабуся зі своєю Шведською могилою, своєю позолоченою вороною на високому постаменті, своєю іконописною Наталкою - Полтавкою і своїм напівсонним старозаповітним життям.

І є нова Полтава, що ранком устає за першим гудком і поспішає до своїх станків, а ввечері йде розважитися до клубу.

Перша Полтава ще й досі „чає воскресення мертвих“... Вона вже давно блукає, наче в трьох соснах, поміж трьома своїми богами: старим — тихонівським, живим — оновленим та автокефальним — українізованим. (Три собори, три архієреї, три господа-бога — досить з неї цього клопоту). Вона спинається на пішохіді, побачивши сусіда з кошиком, й захоплено шепче:

— Чули? Стара віра верх бере!.. Он у с. Батажковому з ікони спасителя кров потекла патьоками, а в с. Великих Будищах оновилося три ікони разом...

А друга Полтава йде мимо на роботу зі сніданком в руках і спльовує на бік:

— Спізилися, бабуся! Вже „шар-мажер“ з іконами прилюдно виявили. Закрийтеся...

Перша Полтава вмирає. Похилилися її хрести на церквах, облупився старовинний Мазепів собор і пустою стоїть, заїржавлений, обколупаний монастир.

А друга Полтава будується. Повним темпом йде й поширюється її нова беконна фабрика. Все вище й вище ростуть стіни нової великої панчішної фабрики. День-у-день зростає велика експортна холодобойня.

Про полтавську панчошу писали вже не мало. В Полтаві найлегше писати про панчошу, бо якраз проти „Петровського готелю“ транспортна контора для вивозу панчохи: сідай біля вікна й пиши... Так і писали торік:

„У Полтаві всі живуть панчохою: одні роблять її, другі продають“...

Але панчоха ця не така вже велика, щоб нею закрити всю Полтаву. Було три невеликих фабрики-майстерні, біля трьох тисяч кустарів-панчішників та з десяток напівкооперативних-напівприватних підприємств. Кінець-кінцем виходила полтавська панчоха, якої полтавці не носили, бо вивозили на продаж. А собі купували московську, харківську, київську.

Тепер кустарництву приходить край: на зміну йому йде велика фабрика. І вже не Манастирська вулиця, а вулиця Карла Маркса. І не „архієрейські покої“ поблизу, а лікарня Червоної армії. А проти неї — висока загорода і цілий ліс реттування, нові веселі стіни. Тут незабаром гудітиме нове устаткування й працюватиме до 1.000 робітниць-панчішниць. Ростає нова

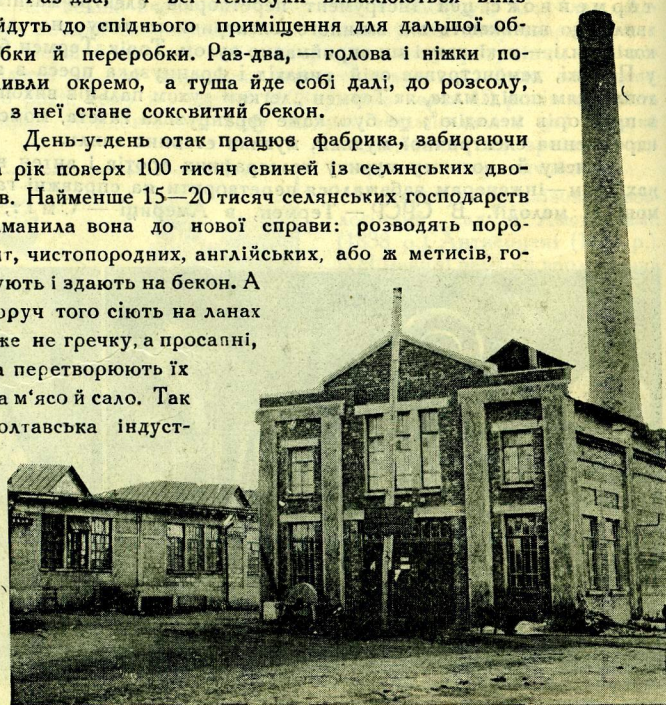
фабрика й ростуть разом з нею сподівання полтавських панчішниць перейти з тісних душних приміщень до просторих високих кімнат місцевого „текстиля“.

І тоді Полтава купуватиме й носитиме свою власну панчошу.

Але й ця нова панчоха, не затуляє собою всієї полтавської індустрії. Далеко більше значіння має тут беконна фабрика. Фабрика-велетень, де щодня ріжуть до 800 свиней, повертаючи їх на смашний соковитий бекон, ковбаси, шинку. Довгим „конвеєром“ посовуються вони вузькою загородкою з прийомників аж до ножа. А там одній по одній накидають їм щеп на задню ногу, і вже плывуть вони далі вниз головою по блоках, мимо колія, а він майстерно поціляє їх ножом у серце. За кілька хвилин машина вже шваргнула тушу в окріп, ошпарила, вкинула в барабан, обдерла й облупила мов яєчко й потягла до механічної печі. Самі розсовуються дві половинки цього свинячого пекла, глотають тушу, присмажують і викидають з другого боку на столи майстрів.

Раз-два, — і всі тельбухи виваляються вниз і йдуть до спіднього приміщення для дальшої обробки й переробки. Раз-два, — голова і ніжки попливли окремо, а туша йде собі далі, до розсолу, де з неї стане соковитий бекон.

День-у-день отак працює фабрика, забираючи на рік поверх 100 тисяч свиней із селянських дворів. Найменше 15—20 тисяч селянських господарств заманила вона до нової справи: розводять поросяг, чистопородних, англійських, або ж метисів, годують і здають на бекон. А поруч того сіють на ланах уже не гречку, а просапні, та перетворюють їх на м'ясо й сало. Так полтавська інду-

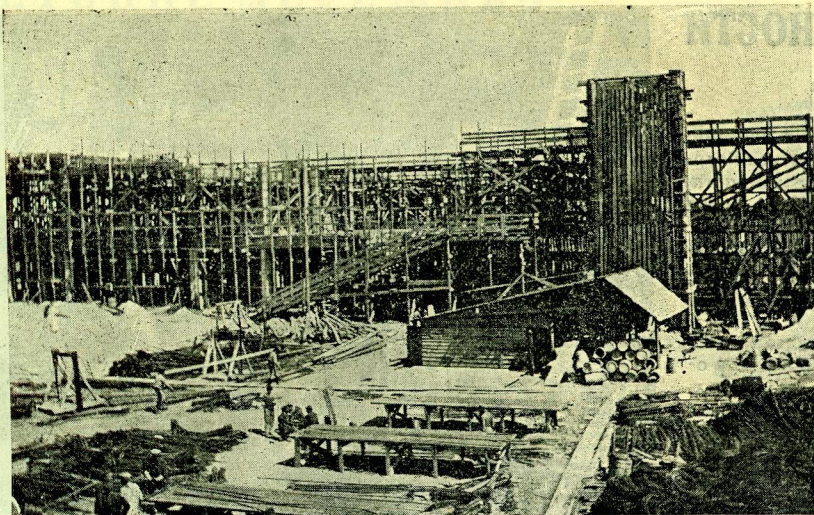

Машинний відділ полтавської беконної фабрики

Ріалізація одним кінцем упирається в свинячий саж на селі, а другим — у закордонний експорт.

А трохи далі в околицях вокзалу Полтава-Київська — знов бачимо огорожу й рештування. Цемент і цегла, цегла і цемент, рови й стіни. Тут росте велика промислова холодобойня — комбінат з підсобними підприємствами (шкіряним, альбумінним, ковбасно-консервним). Дві бойні на 60 вагонів великої рогатої худоби та на 200.000 голів дрібної. Окремі холодильники для заготовки й вивозу птиці. Нові перспективи розгортаються перед сільським господарством Полтавщини. До 40 тисяч дворів буде втягнуто

Загальний вигляд будови холодобойні

в справу заготовки м'яса й птиці для експорту.

М'ясна худоба поруч англійської свині відгодовуватиметься по селянських хлівах та вимагатиме „культурної революції на ланах“.

А десь там по районах п'ять великих полтавських цукроварень та дві сусідні, сумські, перекинули за допомогою кооперації засів цукрового буряка на дрібні селянські лани та втягли до культурного господарювання 18.000 радянських плантаторів. І чотири великих механічних маслобойних заводів незабаром порушать (а почасти вже й порушили) нову сільсько-господарську справу — культурне скотарство й молочарство.

С-кий

ТЕАТР ІМ. ІВАНА ФРАНКА В ДОНБАСІ

Закінчивши зимовий сезон у Києві Держтеатр ім. Івана Франка виїхав у повному складі в великі індустріальні центри обслуговувати робітничого глядача. Досі театр одвідав Суми, Херсон, Миколаїв, Луганське, Дніпропетровське, Кам'янське та Єнакієво. Залишилося ще відвідати декілька центрів Донбасу (Краматорівка, Сталіне, Макіївка й Бердянське). На фотографії — група артистів Держтеатру серед робітників металургічного заводу ім. Рикова в Єнакієві під час перерви на сніданок

ШКОЛА ОХАЙНОСТИ

Нарис Я. Брика

ВІД старих „недобрих“ часів вкорінилася в нас звичка до антисанітарних умов життя, — бруду, неохайності. Що до цього колишня Росія веда перед у всіх пошестях.

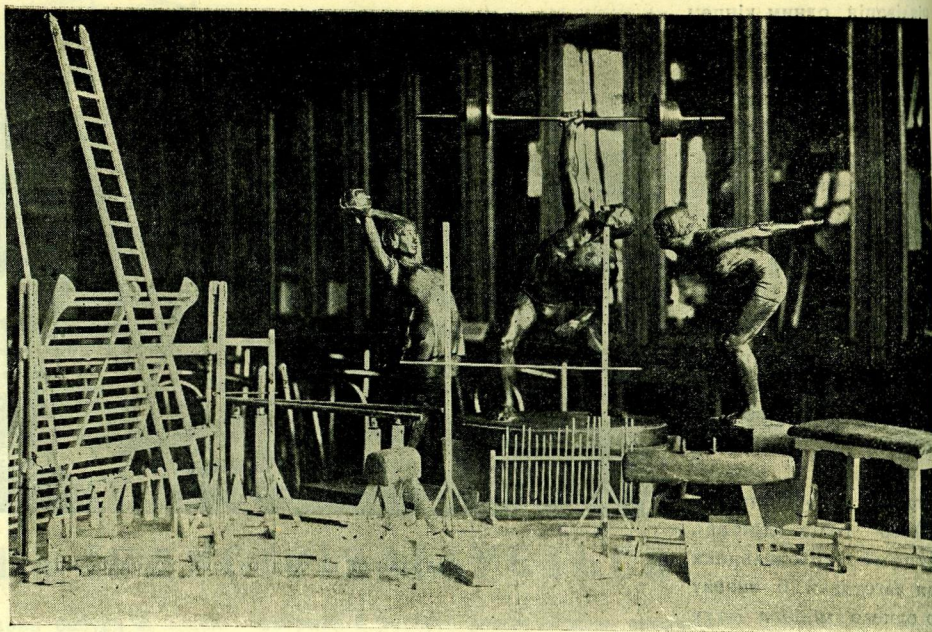
Коли у війну 1914 року німці окупували будь яку нашу місцевість — спочатку їх вражали наші санітарні умови, а потім дякали.

Кінець-кінцем німці видали історичний наказ про заборону продавати залізничні квитки П.к.л. руським, що не мають довідки з найближчої лазні про відсутність вошей.

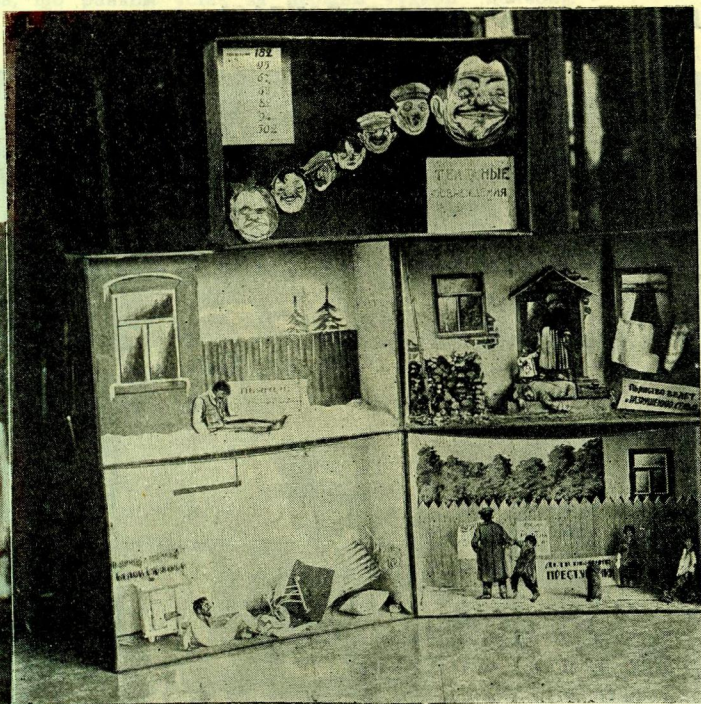
Старий побут, старі швидливі звички ще цупко тримають у своїх лапах велику частину людности, особливо в питаннях санітарних.

Будинок санітарної культури щойно відкрився в Харкові. Він наочно доводить нам, як не треба жити, яка величезна шкода від нехтування елементарними правилами санітарії. Б.С.К. проводить значну і цікаву роботу. Він досягає мети двома засобами музейно-екскурсійною роботою з масовим поясненням та систематичною курсовою діяльністю.

Вітрини з добре зробленими експонатами та муляжа-

Куток фізкультури в будинку санітарної культури

Вітрина „п'яцтво і його наслідки“

ми наочно й яскраво показують будову нормального людського організму, його потреби й жахливі картини викривлень. Це здебільшого соціальні хвороби алкоголізм, венеризм, туберкульоз.

Ось штучно розмножені бактерії туберкульозу від одного плявка хорого, їх мільярди. А хіба у нас навчилися вже не плюкати і на вулиці, і в кімнаті?!

У Б. С. К. показано наше житлове сьогодені і наше майбутнє що до устаткування та гігієни житла. Багато уваги присвячено питанням швидкої допомоги, та хемзахисту. Для середнього й молодшого персоналу влаштовано спеціальні курси хемзахисту. Протягом цього року всі медичні сестри, лікарі, санітари Харкова одержать тут потрібні знання що до хемзахисту.

Для перукарів та міліціонерів організовано спеціальні курси.

Від перукаря вимагається, щоб він умів стерилізувати інструменти. Що до цього у нас трапляються просто кур'ози. Візьмемо, наприклад, „гігієнічну“ голяриню, туг дезинфікують інструменти. Але як? Перукар кладе бритву, пензлик, або камінь у карболовий розчин. Але через те, що на бритві та пензлику завжди залишається мило — дуговина його неутралізує 6% карболовий розчин і він абсолютно не впливає вже на бактерії. І справді, у карболовому розчині по голярнях аналіз показує безліч живих бактерій.

Або так звані „чисті“ рушники та простиралла з голярень, що їх не стерилізують.

Досліди Будинку Санітарної Культури доводять наочно скільки бактерій в них.

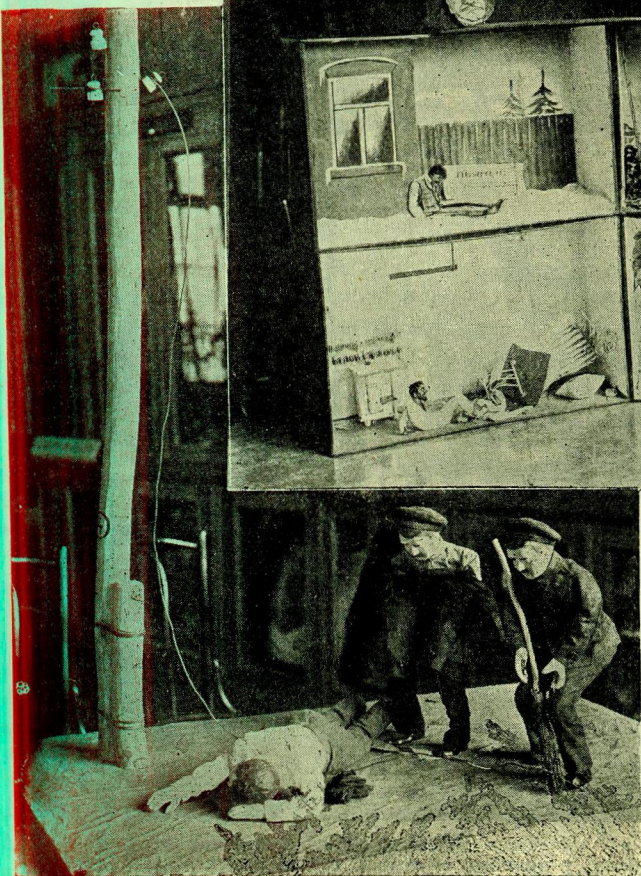
Чимало уваги уділяє будинок фізичної культури боротьбі з нещасним випадками та з їх попередженням.

Фізкультура має теж велику вагу в справі закріплення санітарної культури, — отже при будинку влаштовано спеціальний куток фізкультури.

Незабаром при будинку буде відкрито курси для харчовиків, щоб вони знали, як слід зберігати всілякі продукти.

Будинок ставить собі за мету дати повну картину санітарних умов всієї Харківщини. Буде показано причини дитячої смертності, харчування, водопостачання, старий побут та доростки нового.

Будинок-музей ще молода наукова установа, яка тільки стає на рівні. Але й у теперішньому своєму вигляді Будинок має величезне значіння. Він переконує, як треба будувати нове здорове життя.

Експонат „перша допомога в нещасному випадкові“ (показує, як рятувати вбитого електричним струмем)

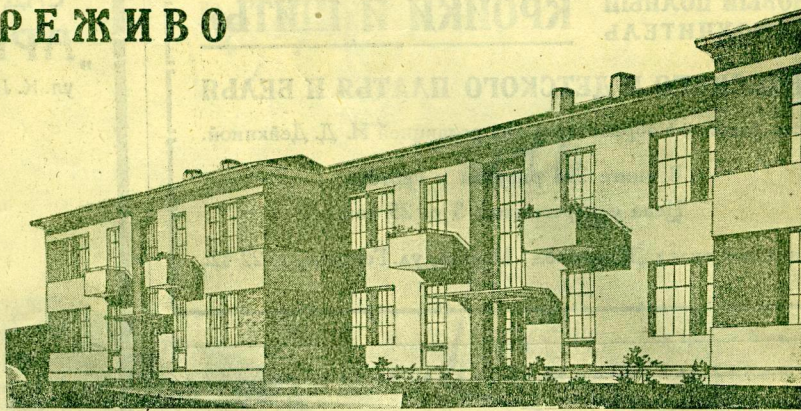

ЗАЛІЗО-БЕТОННЕ МЕРЕЖИВО

Нарис Федора Кандиби

ПІЗНЕ, холодне й дощове літо загаяло, утруднило будівництво і все ж, як ліс після дощу вкривають гриби, що витикаються спід землі і буйно ростуть, так і тіло радянської України вкривають сірі та червоні будівлі, що так само хутко ростуть, як і справжні гриби. Правда будівлі ростуть поки що рідше. Але й зараз вони мало не на кожному кроці прориваючи повітря гучними голосами каменедробарок бетоно-мішалок, криком підносних машин, шумом забиваних палів. Вони ростуть на очах. Ось підіймають трами, встановлюють залізний кістяк будинку, а тут же поруч уже здійснюють покривало палуба і спіднього видно сіре тіло молодого бетону.

Залізо-бетонне мереживо нових будинків густою сіткою покриває й обхоплює столицю радянської України — Харків. Є вони і в інших містах України, аж до найменших провінціальних міст, де ростуть робітничі клуби і навіть палац праці. По всій Україні тягнуться сірі й червоні величезні нові будівлі: фабрики, заводи, житлові будинки, установи, клуби, лікарні... Їх усіх не перелічити. Але найгустіше нові будівлі вирости і стали кам'яними грудьми до помічі радянському Донбасові — промислового серця України та й всього Радянського Союзу. Адже нашу республіку оточують вороги, адже їй треба побудувати свої фабрики й заводи, щоб не залежати від закордонних, що

Типічний будинок для робітників

Не можна, щоб виробництво металу залежало від закордону. І будує Індустрой для Укрсилікатресту динасовий завод у Пантелеймонівці в Донбасі.

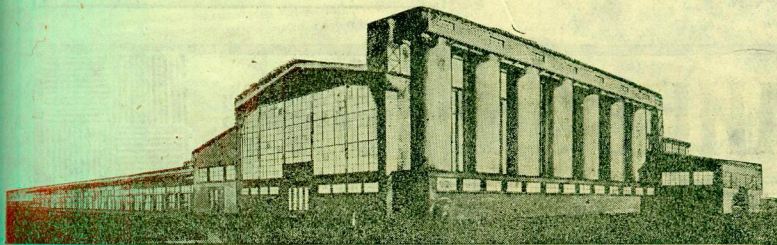
Це буде могутній завод, найбільший з подібних йому на Україні в усьому Радянському Союзі.

В цім році вже закінчать побудовання заводу і сировина через вежі піде в машини, що її перемелють, перетруть, а потім вона піде для формування і в топельні печі, де динас стане міцним і стійким.

Почне працювати новий завод, закрутяться колеса, загудять машини, запалають печі і одержить наша металургія динас негірший і напевно дешевший від закордонного.

Для нових фабрик та заводів, для нових рудень потрібно багато електричної енергії. Теперішня мережа електричних станцій недостатня і ось розроблюються проекти нових електричних станцій, що кільцями дротів опутають Донбас та дадуть енергію великим і дрібним підприємствам.

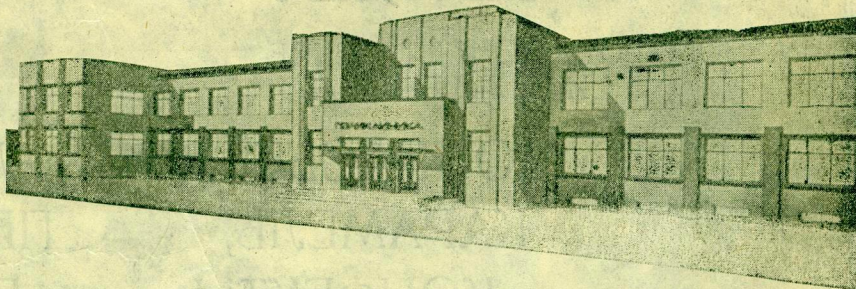
Будуватимуть нову електричну станцію і біля Слав'янського.

Новий динасовий завод у Пантелеймонівці

перебувають у ворожих руках. І ростуть, ростуть в Донбасі де далі нові групи будівель, виростають нові сірі велетні, нові фабричні й заводські димари загрожують сірому небу Донбасу. Шумлять і гудять нові заводи, нові рудні, нові цехи, нові електростанції. А навколо мурашниками розкидаються нові робітничі селища. З землянок, куренів і сараїв, де жили раніше робітники — вони переходять в чисті, світлі і зручні будинки, що рівними лініями виростають коло заводів. Ці будинки всі стандартного типу. Це дешевше і зручніше.

Що-року сотні мільйонів карб. ідуть на будівництво. І в цім році на будівництво на Україні буде витрачено більш, як 200 міль. карб. Про всі будівлі розповісти не можна, їх багато і надто вони різноманітні. Візьмімо для прикладу одну. Найбільше вславився Донбас вугіллям і металом. І от для печей, де перетоплюють метал, потрібна спеціальна цегла, така, що могла б витримати страшний жар, що від нього ростоплюється чавун, і залізо, і сталь. Така цегла зветься динасом, її в нас не вистачає і її доводиться привозити з-за кордону.

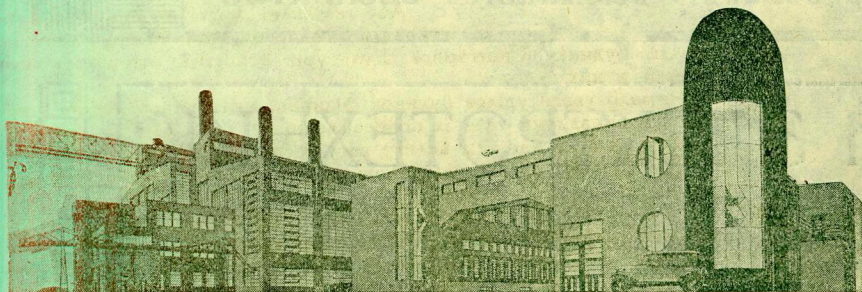
Робітнича поліклініка в Дніпропетровському

Ця станція буде дуже могутньою, її міцність досягне 40 тисяч кіловат. Вона не тільки дасть електричну енергію хемічним заводам Слав'янського, а ще й обслуговуватиме весь район Слав'янського.

Ще почав будувати Індустрой десять елеваторів для Хлібопродукту, куди здаватимуть зерно селяне.

Будує він і поліклініку. Ось одна з них — поліклініка в Дніпропетровському. Найцікавіше в будівлі — безперервний ряд величезних вікон, зовсім незвичних для нашого ока. Буде влаштовано плосковатий дах, де буде соляріум.

Всі нові будівлі цілком відрізняються від старих. Ніяких оздоб, орнаментів. Їхня краса в суворості скупих і чітких ліній, в доцільності, доведених до краю. І все ж, у несиметричній комбінації прямих і ламаних ліній почуватись величезний і сміливий розмах. Гасло нового будівництва — простота і доцільність. Залізо-бетон і шкло. Багато світла і багато простору. Нічого зайвого — ось характерні риси нового будівництва. Воно відбиває добу. Воно витісняє старі присадкуваті, напівтемні, вигадливі будинки й будиночки.

Нова електростанція, що буде збудована коло Слав'янського

**НОВЫЙ ПОЛНЫЙ
САМОУЧИТЕЛЬ КРОЙКИ И ШИТЬЯ**

ЖЕНСКОГО И ДЕТСКОГО ПЛАТЬЯ И БЕЛЬЯ

всех фасонов в обработке и под редакцией И. Д. Дейкиной.

В книге 294 рисунка и чертежа.

Цена с пересылкой 3 р. 25 коп.

Книжный склад „Книговед“ Москва, ул. Герцена, д. 22-42.

НОВАЯ КНИГА

САМОУЧИТЕЛЬ КРОЙКИ МУЖСКОГО ПЛАТЬЯ

С 73 РИСУНКАМИ И ЧЕРТЕЖАМИ

Цена 1 р. 80 к., с пересылкой 2 руб.

Москва, ул. Герцена, д. 22-42, книжный склад „Книговед“.

**САД-РЕСТОРАН
„АРКАДИЯ“**

ул. К. Либкнехта № 11.

**ЕЖЕДНЕВНО
ЗАВТРАКИ,**

ОБЕДЫ

и УЖИНЫ.

Во время обеда и ужина
играет струнный оркестр.

Ресторан открыт до
2-х ч. ночи.

Отделение при вокзальном буфете (6-я платф. в
специальном павильоне) отпускает в любое время
горячие блюда по карте.

**кондитерское коопера-
тивное товарищество**

„МИНЬОН“

Гор. Харьков,
Киевская ул. 15
телеф. 10—49.

ИЗГОТОВЛЯЕТ

РАЗНОГО РОДА КОНДИТЕРСКИЕ
ИЗДЕЛИЯ, КАК-ТО:

МОНПАСЬЕ,

КАРАМЕЛЬ,

КОНФЕКТЫ,

ШОКОЛАД,

ХАЛВУ,

ПЕЧЕНЬЕ,

ПИРОЖНЫЕ,

ПРЯНИКИ

и проч.

ПРЕЙСКУРАНТ по первому требованию высылается БЕСПЛАТНО

ДОМАШНИЙ ЭЛЕКТРОТЕХНИК

САМОУЧИТЕЛЬ

Устройство домашнего освещения, звонков, сигнализации, телефонов. Изготовление гальванических элементов, аккумуляторов, трансформаторов, выпрямителей. Радиоприемные установки, детекторные, ламповые, с антенной и без антенны. Электрооборудование клубов и изб-читален, установка проекционных фонарей и кино-аппаратов, электрооборудование КЛУБНЫХ СЦЕН и проч. с 138 рис. и пояснит. чертеж. Цена 2 р. 75 к. с пересылкой.

***** Книжный склад „КНИГОВЕД“, Москва 19, ул. Герцена, № 22, БИС. *****

НОВИНКА

НОВИНКА